

KARŞILAŞTIRMALI SİYASAL SİSTEMLER

KURUMSAL-YAPISALCILIK; büyük sömürgeci devletlerin sahip olduğu siyasal kurumların çalışma esaslarını betimleyen, onların tarihi evrilişlerini anlatan, hangi tür anayasaların bu yapılarla birlikte oluştuğunu anlatan bir içeriğe sahip.

DEMOKRATİK PEKİŞME KURAMI, çerçevesinde otoriter rejimlerin nasıl ve neden çöktüğü, demokrasiye geçişin nasıl ve neden ortaya çıktığı öncelikle araştırılan konulardandır.

SİYASAL SİSTEM: Karar alma sürecinde siyasal yapılar arasında karşılıklı etkileşimle ve hatta bağımlılıkla sağlanan bütün.

YARI-BAŞKANLIK REJİMLERİ: Parlamentar rejimlerle başkanlık rejimlerinin bir karması görüntüsünde olan melez rejimler olup yalnızca cumhuriyet ile yönetilen sistemlerde kullanılabilirler.

Yarı başkanlık rejimleri **ilk kez Birinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya ve Finlandiya'da** 1919 yılında kurulmuşlardır.

KONFEDERASYON; üniter devletin tam tersi özellikte olup merkezi hükümeti fevkalade zayıf ve çok az konuda karar alma meşru yetkine sahiptir. **İsviçre, bir konfederasyondur.**

Britanya, çoğunlukçu (majoritarian) demokrasinin ilk uygulama modelini geliştirdiği ülkedir.

Britanya siyasal sisteminin dayandığı temel ilke, çoğunlukçuluktur.

Britanya'nın meşru siyasal karar alma mercii (yetkesi) fiilen Avam Kamarasıdır.

Britanya'nın yazılı bir anayasası bulunmamaktadır.

Britanya seçim sisteminin temel özelliği; dar bölgede, en fazla oy alan adayın seçimi kazandığı sistem olmasıdır.

Fransız sisteminde iki meclis vardır: **Millet Meclisi ve Senato.**

Fransa'da yasaların anayasallık denetimiyle yetkili olan Anayasa Konseyi'dir.

Fransız yaşamının yönlendiricisi en temel kurum okul olarak nitelendirilmekte ve öğrencilere cumhuriyetçi olmayı ve dünyevi düşünmeyi aşılamaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri Rusya, Kanada ve Çin'den sonra dünyanın dördüncü büyük ülkesidir. 1783 yılında bağımsızlığını kazanmıştır.

HABEAS CORPUS İLKESİ, yargıcın bir kişinin hangi hukuki gerekçe ile hapisanede tutuklu olduğunu açık-lama zorunluluğu bulunması anlamına gelmektedir.

EX POST FACTO KANUNLAR İLKESİ, bir kişinin gerçekleştirdiği dönemde suç sayılmayan eylemine karşı ceza kanununun geriye dönük olarak işleminin anayasa yoluyla engellenmesidir.

Lobicilik çıkar gruplarının temsilcilerinin Kongre üyeleriyle bire bir görüşerek bir yasa tasarısı lehinde veya aleyhinde oy kullanmalarını sağlamaya yönelik bir eylemdir.

ABD siyasetindeki "lobicilik" faaliyetlerinin temel hedefi; kongre üyeleriyle birebir konuşarak bir yasa tasarısı hakkındaki görüşlerini etkilemektir.

Fransız Anayasası, kuvvetler ayrılığı ilkesi uyarınca *Bakanlar kurulu üyelerinin hükümet üyeliğinin yanı sıra parlamento üyesi olmasını engellemektedir.*

Fransız siyasal sisteminde yürütme organı: Cumhurbaşkanı ve Hükümet.

Amerikan başkanlarından Abraham Lincoln demokrasiyi **halkın halk için halk tarafından yönetilmesi** ola-rak tanımlamıştır.

Yapısal-İşlevsel Yaklaşım: Kurumsal-yapısal yaklaşımlara bir tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Yapısal-İşlevsel Yaklaşım, "Tüm siyasal sistemlerin farklı ve kendilerine has kurumları vardır, ama bu sis-temlerin hepsinde aynı amaçlara yönelik etkinlikler yürütülür" iddiasını içerir.

John Stuart Mill, karşılaştırma yöntemi kullanarak siyasal olay ve gelişmeleri açıklamak üzere uyuşma yön-temi ve fark yöntemini ortaya koyan düşünürdür.